

planiranju z nalogo: "Vloga in razvoj PTT storitev in telekomunikacij v okviru prostorskega in urbanističnega planiranja". To delo je z različnih vidikov nadaljevala v naslednjih dveh petletnih obdobjih vse do svoje upokojitve in določena svoja dognanja s področja urejanja prostora prenesla tudi v okolje, ki je na to problematiko gledalo z izrazito tehničnega vidika.

V času svojega dela na inštitutu je Vera Kokole prevzela tudi številne druge funkcije, ki so se glede na njen značaj vezale na raziskovalno dejavnost. Tako je bila v obdobju 1974–1977 članica posebne delegacije za raziskovalno SIS občine Ljubljane-Vič-Rudnik, od leta 1978 članica posebne delegacije SIS za raziskovalno dejavnost, od leta 1975 dalje delegat Posebne raziskovalne skupnosti za ekonomske vede, urbanizem, promet, geografijo, demografijo in regionalno planiranje itd. Za delo pri biltenu urbanističnega društva in dolgotrajno članstvo pri Urbanističnem društvu Slovenije je prejela tudi zlato značko tega društva. Rezultate svojega dela je Vera Kokole predstavila tudi v številnih člankih in referatih, ki so pričevali o obsegu njenega dela. Tako je med drugim imela na primer tudi referat: "New orientations in planning for the underdeveloped areas in Yugoslavia" v Veliki Britaniji, dokaj redno pa je sodelovala tudi v Geografskem vestniku. Vsa ta dela pogosto izražajo njeno iskrivo in pronicljivo naravo, odpirala pa je tudi popolnoma nove teoretične pristope. Njena bogata bibliografija je dostopna tako v številnih knjižnicah, predvsem pa na Urbanističnem inštitutu RS. Upamo, da jo bo v naslednjih letih še obogatila z novimi objavami iz svojega obsežnega raziskovalnega dela.

Aleksander Jakoš

Dr. Lojze Gosar – šestdesetletnik

Še vse prezgodaj je govoriti in še manj ocenjevati delo Lojzeta Gosarja, geografa in vidnega slovenskega prostorskega planerja.

O Lojzetu Gosarju človeku, raziskovalcu, strokovnjaku in univerzitetnemu učitelju, bo mogoče govoriti šele čez leta, ko bomo dobro spoznali tudi vsa obsežna strokovna in raziskovalna poročila, ki jih je poleg objavljenih del vsa ta leta vodil. Rodil se je 1932 leta. Klasično gimnazijo z maturo je opravil v Ljubljani 1951. Diplomiral je na Prirodoslovno matematični fakulteti – oddelek za geografijo leta 1955. Strokovni izpit za naziv hidrologa je opravil leta 1959. Po letih trdega dela v času, ki ni podarjal študijskih dopustov, je opravil doktorat znanosti s področja geografija – demografija in temo "Vpliv gibanja kmečke delovne sile na oblikovanje agrarnega prostora" na Filozofski fakulteti PZE za geografijo v Ljubljani 1977. Je dolgoletni znanstveni svetnik na UI RS in habilitirani izredni profesor za geografijo prebivalstva in regionalno planiranje na Filozofski fakulteti v Ljubljani od 1989 leta dalje.

Če se vsaj za trenutek ustavimo ob jubilantu kot človeku, za gotovo mnogi, ki ga osebno in bližje poznano ne moremo mimo spoznanja, da nosi v sebi mnoge značilnosti, ki jih je zapisal dr. A. Trstenjak za človeka katerega korenine so vrasle globoko v Notranjsko zemljo. Od tod Lojze Gosar, čeprav rojen v Ljubljani tudi izhaja. Tudi sam se navezanosti temu delu naše zemlje ni nikoli odrekel. Tudi zanj zato velja nekaj tistih besed dr. A. Trstenjaka, ki med drugim pravi, da je "Kraševac ali Notranjec kraševsko redkobeseden, ki pa je hkrati dobesedno kremenit v svojem značaju kakor skale, na katerih živi in dela".

Še posebno zadnje besede, so pomembna značilnost Gosarjevega značaja, ki zna vztrajati pri svojih odločitvah kadar jih razumsko in čustveno sprejme za svoje. Njegova iskrenost, nesebičnost in poštenost so lastnosti, ki so poleg strokovno široke razgledanosti pomagale mnogim mlajšim sodelavcem pri iskanju lastne poklicne poti. In z mnogimi zna vse to tudi danes deliti.

Dr. Lojze Gosar se je že v času študija pričel ukvarjati z raziskovalnim delom. Študij geografije je opravil z odličnim uspehom. Posamezna poglavja njegovega diplomskega dela z naslovom: "Vprašanje prehrane v svetu v luči geografije" so bila objavljena v letih 1955 do 1963 v Geografskem obzorniku in v Naših razgledih 1. 1963.

V letih 1955 do 1962 je bil sodelavec Hidrometeorološkega zavoda SRS. Na tem delovnem mestu se je ukvarjal predvsem s hidrologijo krasa. Leta 1959 je opravil strokovni izpit za naziv hidrologa. V času službovanja na Hidrometeorološkem zavodu SR Slovenije je tudi poglobil znanje iz fizične geografije. Prispevke iz hidrologije in erozije je objavil v Geografskem obzorniku (1957, 1959). Njegova poglobljena razvejana raziskovalna dejavnost se prične potem, ko se 1. 1962 zaposli na Urbanističnem inštitutu SRS. Na tem delovnem mestu se je posvetil temeljnim raziskavam s področja geografije prebivalstva, izrabe tal in regionalnega prostorskega planiranja. Rezultate svojega dela je sproti objavljaval v geografski in negeografski literaturi v Sloveniji in v tujini. Strokovni javnosti jih je posredoval na geografskih in negeografskih posvetovanjih doma in v tujini (Evropski kongres za ruralno sociologijo, Cordoba 1979, Svetovni kongres za ruralno sociologijo, Mexico 1980, Simpozij o planiranju v obdobju hitrih sprememb, Association) v Ljubljani v letih 1982–1987, Ohio, ZDA, 1985) in s predavanji študentom GLCA (Great Lakes Colleges

Aktivno je deloval kot član delovnih skupin v širših, na republiški ravni zasnovanih projektih "Slovenija 2000", "Dolgoročni družbeni plan Slovenije".

V okviru Jugoslovansko-ameriškega projekta je bil nosilec analize prometnih omrežij in proučevanja javnega potniškega prometa v ljubljanski regiji.

V teh raziskavah je opozoril na pestrost in na značilno dinamiko odvisnega povezovanja med poselitvijo, prometnimi zvezami ter potmi in javnim potniškim prometom.

Na osnovi raziskav je, ob upoštevanju obstoječe strokovne literature, izdelal metodo za prognoziranje bodoče poselitve v Sloveniji. Prav priprava "projekcije za

potrebe planiranja " je njegovo temeljno delo, ki ga prav v tem zadnjem času zaključuje.

V letu 1976 je Gosar zagovarjal disertacijo in izbrana poglavja iz tega dela objavil v Geografskem vestniku 1978, 1979. Razvil je tudi metodo za izračunavanje projekcij gibanja kmečkega prebivalstva z upoštevanjem korigirane deagrarizacije. Pri tem se je oprl na dostopno statistično gradivo, a je obenem upošteval prvine in značilnosti geografskega okolja, ki vplivajo na razvoj kmečkega prebivalstva. V letih 1975–84 je razširil proučevanje stroškov mestne rasti. S to dejavnostjo je bil vključen v mednarodni projekt: "Stroški mestne rasti", ki ga je vodil Unescov center na Dunaju. Njegov prispevek je bil uporabljen v publikaciji tega mednarodnega projekta (*Urban Europe: A Study of Growth and Decline*, 1982) in v poročilu Urbanističnega inštituta SRS ("Razvoj in usmerjanje poselitve Slovenije", december, 1985).

Z izkušnjami individualnega in timskega raziskovalnega dela se je dr. Gosar leta 1983 vključil v mednarodni projekt: Institucionalna podpora planiranju v Gvajani z nalogo "Sistem socialnih indikatorjev za planiranje v Gvajani." Rezultati so bili objavljeni v posebni publikaciji (*Recommendations on Introduction of a Social Indicator System for Planning in Guayana*, Georgetown, 1983). Povzetek metode in rezultatov pa je bil objavljen v Geografskem vestniku pod naslovom: "Socialni indikatorji v regionalnem planiranju na primeru Gvajane" I. 1986. O uporabi socialnih indikatorjev za planiranje v Gvajani je novembra 1983 predaval študentom geografije na univerzi v Georgtownu.

Zadnja leta je aktivnost Lojzeta Gosarja usmerjena v poglobljeno oblikovanje metodologije proučevanja poselitve Slovenije s posebnim ozirom na potrebe pospeševanja razvoja manj razvitih območij v okviru široko zasnovanih projektov: "Dolgoročni družbeni plan Slovenije", "Skladnejši regionalni razvoj Slovenije in manj razvitih območij", sodeloval je tudi pri mednarodnem projektu FAO – Trebnje, ki daje poseben poudarek celovitemu razvoju podeželskega območja in uvažanju dopolnilnih dejavnosti v kmetijstvu.

Njegov prispevek na področju teorije in metodologije planiranja je predvsem v raziskovanju vloge prebivalstva kot integralnega dela in glavnega nosilca družbenoekonomskega ter prostorskega razvoja.

Njegovo bogato strokovno in raziskovalno delo na področju regionalnega razvoja in prostorskega planiranja pa se ne nazadnje odraža v obsežno zastavljenih raziskovalnih nalogah, ki jih še vodi, n.pr. Zasnova poselitvenega razvoja Slovenije, Ljubljana, 1992, Strategija prostorskega razvoja Slovenije Ljubljana 1993 in člankih, ki so temeljili na teh gradivih. Ne nazadnje je potrebno izpostaviti na njegovo poglobljeno iskanje odgovora na vprašanje kaj pomeni nova upravna razdelitev Slovenije za prostorsko načrtovanje. O tej problematiki je pisal tudi v dnevnem časopisu.

Na to temo se je odzval kot vabljeni predavatelj v Trstu – Nabrežina 1991– s predavanjem Vlada in lokalna samouprava: Regionalizem in federalizem za pravo

evropsko integracijo, Nova Evropa in demokracija 1991. Kot strokovnjak je zato tudi:

- član nacionalnega komiteja za demografsko politiko Slovenije
- član širše strokovne skupine pri komisiji Državnega zbora za lokalno samoupravo
- član delegacije Republike Slovenije v Skupščini stalne konference regionalnih in lokalnih oblasti Evrope pri Svetu Evrope

Lojze Gosar je s posredovanjem rezultatov svojega znanstvenega in aplikativnega dela v domači in tuji strokovni javnosti veliko prispeval k metodologiji regionalnega, socialnega in prostorskega razvoja. S predavanji na tretji stopnji ter z vodenjem mladih raziskovalcev kaže tudi sposobnost za pedagoško delo v okviru dodiplomskega in podiplomskega študija.

Svoje bogate strokovne in raziskovalne izkušnje prenaša danes kot direktor UI RS na številne posameznike in pomembno vpliva na razvoj raziskovanja prostora v Sloveniji.

Dolgoletno delo kaže na velik posluh za timsko delo. Na vlogo in poglede ki zadevajo aplikacijo geografije pa je nenazadnje govoril tudi na 15. zborovanju Slovenskih geografov v Postojni leta 1991 z referatom: "Vzgojni pomen geografije".

Mihevc Pavel

Ob šestdesetletnici prof. dr. Jurija Kunaverja

Šestdesetletnica je priložnost, spoznati strokovni lik nekoga, s katerim živimo in delamo, in ne za oceno njegovega doživljenjskega opusa. Za to je prezgodaj. Ako se poslužujemo izrazoslovja iz pogramiranja raziskovanja, je to fazno poročilo o izvajanju sprejetega dela. To velja še posebno za našega jubilaranta.

Na raziskovalnem področju prof. J. Kunaverja je v ospredju gotovo visokogorski kras. To je bila tema jubilarantove diplomske naloge, za katero je na Oddelku za geografijo Univerze v Ljubljani v l. 1958/59 dobil študentsko Prešernovo nagrado. V GV je bila objavljena l. 1961 z naslovom Visokogorski kras Vzhodnih Julijskih in Kamniških Alp. V isti tematski krog spada tudi njegove disertacija, ki se jo je lotil po zamenjavi srednješolske profesure z mestom asistenta v geografskem oddelku FF l. 1961. Objavljena je z naslovom Geomorfološki razvoj Kaninskega pogorja, s posebnim ozirom na glaciokraške pojave, v Geografskem zborniku 22 (1982, izšel 1983). Z 148 stranmi teksta, z podrobno analizo mnogih visokogorskih, predvsem kraških oblik, z barvno karto v merilu 1 : 20.000, je še danes najdaljša in najbolj temeljita razprava iz jubilarantove bibliografije. V njej so nakazane dileme, ki so bile vir mnogih njegovih kasnejših kraško-morfoloških študij. Te obravnavajo korozijski proces, njegovo starost in vlogo pri oblikovanju